

I. Wymagania edukacyjne dla klas z podstawowym zakresem nauczania języka polskiego (nowa podstawa programowa - liceum czteroletnie)

Na ocenę śródroczną i końcową składa się systematyczna praca ucznia i oceny cząstkowe uzyskiwane w trakcie okresu i całego roku. Oceny można uzyskać z pisemnych prac klasowych, pisemnych zadań domowych, sprawdzianów, kartkówek, notatek, referatów, za przygotowanie do lekcji, pracę na zajęciach, zadania dodatkowe, odpowiedź ustną, zadania – projekty. Ocenę można także otrzymać za udział w olimpiadach, konkursach, projektach itp. Sposób organizowania sprawdzianów oraz tryb oddawania prac pisemnych jest zgodny z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania. Uczeń jest zobowiązany do zapoznania się z tekstem omawianego na lekcji dzieła literackiego i posiadania na lekcji egzemplarza utworu oraz do posiadania wymaganego podręcznika, a także prowadzenia zeszytu przedmiotowego.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI KONIECZNE

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

- przyporządkować tytuły i głównych bohaterów autorom utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
 - określić ramy chronologiczne omawianych epok;
 - wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
 - wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki; - czytać ze zrozumieniem;
 - posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
 - streścić główne wątki i podać tematy utworów z listy lektur obowiązkowych;
 - scharakteryzować bohaterów literackich;
 - czytać ze zrozumieniem;
 - streszczać i parafrazować tekst literacki;
 - utworzyć notatkę syntetyzującą, definicję, hasło encyklopedyczne, referat;
 - dokonać interpretacji tekstu poetyckiego;
 - określić problem podjęty w tekście literackim i sformułować tezę;
 - przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób.
- Ponadto uczeń:
- nadrobił przynajmniej część zaległości wynikających z nieobecności na lekcjach lub sprawdzianach;
 - oddał przynajmniej niektóre obowiązkowe prace pisemne;
 - wykonywał przynajmniej częściowo zadania domowe;
 - starał się prowadzić zeszyt przedmiotowy;
 - przynajmniej sporadycznie brał udział w lekcji.

Lektura obowiązkowa:

Klasa I:

- 1) Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Pieśni nad Pieśniami, Księgi Psalmów, Apokalipsy wg św. Jana;
- 2) Jan Parandowski, *Mitologia*, część I *Grecja*;
- 3) Homer, *Iliada* (fragmenty), *Odyseja* (fragmenty);
- 4) Sofokles, *Antygona*;
- 5) Horacy – wybrane utwory;
- 6) *Bogurodzica*; *Lament świętokrzyski* (fragmenty); *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty); *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty);
- 7) *Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu* (fragmenty);
- 8) *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty);
- 9) Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty);
- 10) Dante Alighieri, *Boska komedia* (fragmenty);
- 11) Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II; psalmy, w tym Psalm 13, Psalm 47; tren IX, X, XI, XIX; *Odprawa posłów greckich*;
- 12) Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty);
- 13) wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sęp-Szarzyński;
- 14) Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty);
- 15) William Szekspir, *Makbet*, *Romeo i Julia*;
- 16) Moliere, *Skąpiec*;

- 17) Ignacy Krasicki, *Hymn do miłości ojczyzny*, wybrane satyry;
- 18) Franciszek Karpiński, wybór sielanek i liryki religijnej.

Lektura uzupełniająca:

W każdej klasie obowiązkowo dwie pozycje książkowe w całości lub we fragmentach, na przykład:

- 1) Sofokles, *Król Edyp*;
- 2) Mikołaj z Wilkowiecka, *Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim* (fragmenty);
- 3) *Dzieje Tristana i Izoldy* (fragmenty);
- 4) Giovanni Boccaccio, *Sokół*;
- 5) Mikołaj Rej, *Żywot człowieka poczciwego* (fragmenty);
- 6) Andrzej Frycz Modrzewski, *O poprawie Rzeczypospolitej* (fragmenty);
- 7) Miguel de Cervantes y Saavedra, *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy* (fragmenty);
- 8) Wespazjan Kochowski, *Psalmodya polska* (wybór psalmów);
- 9) Wacław Potocki, *Transakcja wojny chocimskiej* (fragmenty z części I);
- 10) Ignacy Krasicki, *Monachomachia* (fragmenty);
- 11) Stanisław Trembecki, Franciszek Kniaźnin, wybrane utwory;
- 12) Jędrzej Kitowicz, *Opis obyczajów za czasów panowania Augusta III* (fragmenty);
- 13) Julian Ursyn Niemcewicz, *Powrót posła*;
- 14) Stanisław Staszic, *Przestrogi dla Polski* (fragmenty);
- 15) Juliusz Słowacki, *Beniowski* (fragmenty);
- 16) Aleksander Fredro, *Śluby panieńskie*;
- 17) Johann Wolfgang Goethe *Cierpienia młodego Wertera* (fragmenty), *Faust* (fragmenty);
- 18) George Byron, *Giaur* (fragmenty);
- 19) Adam Mickiewicz *Dziady* cz. IV;
- 20) Eliza Orzeszkowa, *Nad Niemnem*;
- 21) Maria Konopnicka, wybór wierszy.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI PODSTAWOWE

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto potrafi:

- wskazać podstawowe cechy gatunków;
 - rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
 - powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
 - wskazać podstawowe związki omawianych epok z wcześniejszymi;
 - opisać podstawowe motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów oraz innych tekstów kultury;
 - scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów oraz innych tekstów kultury;
 - scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach, odwołując się do omówionych utworów oraz innych tekstów kultury;
 - określić tematykę i problematykę omówionych utworów;
 - prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu.
- Ponadto uczeń:
- podejmuje próby aktywnego udziału w lekcji;
 - nadrabia zaległości;
 - stara się pracować systematycznie;
 - prowadzi zeszyt przedmiotowy.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ROZSZERZAJĄCE

Na ocenę dobrą uczeń potrafi to, co na oceny niższe, a ponadto potrafi:

- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich oraz innych tekstów kultury;
- przedstawić koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich oraz innych tekstów kultury;
- wskazać główne cechy prądów umysłowych i artystycznych;

- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich oraz innych tekstów kultury;
- dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;
- napisać szkic krytyczny;
- zająć stanowisko w dyskusji;
- starać się formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenić bohaterów literackich oraz bohaterów innych tekstów kultury w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
- stosować wiadomości w sytuacjach typowych oraz w sytuacjach problemowych;
- korzystać z literatury naukowej i popularnonaukowej;
- starać się komponować dłuższe wypowiedzi w sposób uporządkowany;
- wypowiadać się poprawnie pod względem językowym.
- Ponadto uczeń:
- uzyskuje oceny częściowe świadczące o systematycznej pracy;
- pisze i oddaje prace domowe, jest obecny na sprawdzianach;
- stara się uczestniczyć w zajęciach;
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI DOPEŁNIAJĄCE

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to, co na oceny niższe, a ponadto potrafi:

- wskazać podstawowe związki literatury z wydarzeniami historycznymi oraz kulturą i sztuką danej epoki;
- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- wskazać charakterystyczne cechy językowe w tekstach literackich omawianych epok;
- wyjaśnić funkcje najważniejszych motywów i symboli w poznanych utworach literackich oraz innych tekstach kultury;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- dokonać analizy i interpretacji tekstu literackiego oraz innych tekstów kultury, posługując się adekwatną terminologią i rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
- wykazać się kulturą dyskusji, biorąc aktywny udział w lekcjach;
- dokonać ogólnej syntezy twórczości literackiej (epoki, autora, prądu).
- Ponadto uczeń:
- pisze wszystkie prace domowe i klasowe;
- uzyskuje dobre i bardzo dobre oceny częściowe;
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy;
- uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i miasta.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI TWÓRCZE

Na ocenę celującą uczeń potrafi to, co na oceny niższe, a ponadto potrafi:

- rozpoznać najważniejsze nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub innym tekście kultury;
- samodzielnie sformułować sądy i je umotywować.
- Ponadto uczeń:
- jest zainteresowany przedmiotem w sposób wykraczający poza program, sięga do dodatkowych tekstów literackich lub publikacji naukowych;
- pracuje nad doskonaleniem swojego warsztatu pracy, wykonuje dodatkowe zadania;
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i miasta.